

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Співка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law
(Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
(Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy
of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National
Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education
(Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors
of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)**

COLLECTION

III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глебова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : матеріали
С 76 III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

ISBN 978-966-616-186-7

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

4. Lupenko, Yu., Khodakivska, O., Nechyporenko, O., Shpykuliak, O. The state and trends of agricultural development in the structure of the national economy of Ukraine. Scientific Horizons. 2022. Vol. 25. No (6). pp. 121–128. [https://doi.org/10.48077/scihor.25\(6\).2022.121-128](https://doi.org/10.48077/scihor.25(6).2022.121-128).

5. Зінчук Т. О., Данкевич В. Є. Європейський досвід формування ринку сільськогосподарських земель. Економіка АПК. 2016. № 12. С. 84–92

6. Khodakivska O. Socio-economic backgrounds of agricultural production ecologization. Management theory and studies for rural business and infrastructure development. 2014. 36 (3) , pp. 526-534. DOI 10.15544/mts.2014.049

УДК 351.77:316.344.5:355.02

Тесля А.В.

Науковий керівник – Мирошниченко А.І., к.н.держ.упр.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ДЕЯКІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Російська агресія, що почалася у 2014 році з тимчасової окупації Криму та окремих районів Донецької і Луганської областей, а з 24 лютого 2022 року переросла у повномасштабне вторгнення, спричинила глибоку гуманітарну кризу в Україні. Одним із найбільш гострих її наслідків стало масове внутрішнє переміщення населення, що створило безпрецедентні виклики для системи соціального забезпечення.

Станом на 2024 рік в Україні зареєстровано понад 4,9 млн внутрішньо переміщених осіб (далі ВПО) [3]. Проте реальна кількість осіб, які залишили свої домівки, може бути вищою, адже значна частина переміщених не пройшла процедуру офіційної реєстрації.

Законодавча база, яка регламентує соціальне забезпечення ВПО, формувалася у кризових умовах, що зумовило наявність прогалин та суперечностей. Основним документом, що визначає правовий статус ВПО, є Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» [4]. Хоча закон закріплює ключові гарантії – право на соціальну допомогу, житло, медичну та правову допомогу, – його реалізація значною мірою залежить від наявності ресурсів, спроможності місцевих органів влади та координації між різними рівнями управління.

У період воєнного стану уряд запровадив низку рішень, спрямованих на оперативну підтримку ВПО. Зокрема, постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам» у 2022 році, якою було передбачено щомісячну допомогу на проживання: 2 000 грн для працездатних осіб і 3 000 грн – для осіб з інвалідністю та дітей [2]. Разом із тим, ця сума є лише тимчасовим заходом, і в умовах інфляції та зростання вартості життя вона не забезпечує базових потреб.

Поряд із питанням матеріального забезпечення надзвичайно важливою є соціальна інтеграція ВПО у приймаючі громади. Недостатня взаємодія між переселенцями та місцевим населенням може призводити до соціальної напруги, конкуренції за обмежені ресурси (житло, робочі місця, соціальні послуги). Програми соціальної згуртованості, які передбачають спільну участь ВПО та місцевих мешканців у волонтерських, освітніх чи культурних заходах, демонструють позитивні результати. Водночас, таких ініціатив поки недостатньо на національному рівні, а місцеві бюджети не завжди мають ресурси для їх підтримки.

Суттєвим досягненням є цифровізація процесів: реєстрація в статусі ВПО можлива через мобільний додаток «Дія», що значно спростило доступ до послуг. Проте в регіонах з обмеженим інтернет-покриттям або серед соціально вразливих груп, таких як літні люди, цифрова доступність залишається низькою. Це посилює нерівність у доступі до допомоги.

Ключовими проблемами в сфері соціального забезпечення ВПО залишаються:

- нестабільність фінансування соціальних програм. Допомога часто затримується, а зміни у правилах нарахування можуть бути непередбачуваними для самих одержувачів. Виплати нерідко залежать від наявності коштів у держбюджеті та пріоритетів уряду.
- нестача житла та його висока вартість оренди. Більшість ВПО змушені винаймати житло на комерційній основі, що для багатьох є економічно недоступним.
- невизначеність у правовому статусі ВПО, які не мають змоги повернутися до покинутого місця проживання. Часто відсутня чітка державна стратегія їхньої інтеграції в нові громади.
- високий рівень бюрократизації. Попри спроби цифровізації, отримання допомоги нерідко вимагає багато документів та підтверджень, що ускладнює процес для людей, які втратили документи під час евакуації або проживають у тимчасово окупованих територіях [5].

Інституційна спроможність місцевих органів соціального захисту населення часто виявляється недостатньою. Особливо це стосується громад, які прийняли велику кількість переселенців, але самі постраждали від бойових дій або мали обмежені ресурси навіть до початку вторгнення.

Нерідко переселенці стикаються з дискримінацією при прийомі на роботу або оренді житла. Попри формальну заборону дискримінації за ознакою місця проживання, відсутність постійної реєстрації чи документів може обмежити їх доступ до банківських послуг, голосування на місцевих виборах, участі у соціальних програмах розвитку. Існує потреба у ширшому доступі до безоплатної правової допомоги, зокрема в питаннях поновлення документів, оформлення власності, спадкування, отримання компенсацій за зруйноване житло тощо.

Міжнародна гуманітарна допомога частково компенсує обмеження державної підтримки. Програми Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (UNHCR) охопили мільйони ВПО. У 2023 році UNHCR забезпечив понад 600 тисяч осіб грошовими грантами, житловою підтримкою та правовими консультаціями [1]. Однак ця допомога має обмежений часовий характер і залежить від зовнішнього фінансування.

Не менш важливим є психологічний вимір проблеми. Системна робота з підтримки психічного здоров'я переміщених осіб лише починає формуватися, хоча значна частина ВПО пережила травматичний досвід втрати дому, близьких, насильства або перебування в окупації [5]. За відсутності цілеспрямованих програм реабілітації існує ризик довгострокової соціальної дезадаптації.

Таким чином, проблематика соціального забезпечення ВПО в умовах воєнного стану в Україні є багатогранною. Вона охоплює не лише питання фінансової підтримки, але й інституційної, правової, інфраструктурної, психологічної та інтеграційної спроможності держави. Ефективне вирішення цих проблем вимагає міжвідомчої координації, постійної актуалізації нормативної бази, довгострокового планування та залучення громадянського суспільства й міжнародних партнерів. Лише системний підхід дасть змогу забезпечити гідне життя для мільйонів внутрішньо переміщених громадян, які постраждали від війни, але залишаються частиною українського суспільства.

Список використаних джерел

1. UNHCR Ukraine. Ukraine Situation Operational Update. 2023. URL: <https://www.unhcr.org/ua>
2. Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам: Постанова Кабінету Міністрів України №332 від 20.03.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-2022-%D0%BF#Text>
3. Міністерство соціальної політики України. Інформація про кількість внутрішньо переміщених осіб. 2024. URL: <https://www.msp.gov.ua>

4. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України №1706-VII від 20.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>

5. Публічний звіт голови Нацсоцслужби про підсумки діяльності 2023. Національна соціальна сервісна служба України. 2023. URL: <https://nssu.gov.ua/storage/app/sites/22/Звіт%20Нацсоцслужби%202023.pdf>

УДК 305-055.2:351(477)

Червяцова А.

Гентський університет (м. Гент, Бельгія)

Тригуб Ю.О.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА УРЯДУ УКРАЇНИ ТА ІНІЦІАТИВИ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ЖІНОК ПІД ЧАС ВІЙНИ

Конституція України визначає людину як найвищу соціальну цінність (ст. 1) [1]. З початку війни 24 лютого 2022 року та на сьогодні, наразі до 9 серпня 2025 року, в Україні був введений та продовжений воєнний стан. Запровадження такого стану передбачає обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина із зазначенням строку дії цих прав (ст. 1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану») [3], але права людини мають підлягати виключній правовій охороні.

Питання захисту прав людини і громадянина є ключовим у ХХІ столітті для усіх держав і народів. З початком воєнної агресії російської федерації проти України для нашої країни це є надзвичайно актуальним, але сам механізм захисту прав людини суттєво погіршився, особливо для вразливих верств населення. Внаслідок російсько-української війни багато жінок стали єдиними годувальницями та виховательками у своїх родин, опинившись у вразливому фінансовому та соціальному становищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематикою гендерних питань та дослідженням питань захисту прав жінок займалися такі науковці з різних сфер: серед них є психологи, філософи, юристи, економісти, політологи та вчені інших напрямів досліджень. Дослідженням питань захисту прав жінок та принципу гендерної рівності займалися такі науковці: В. Боняк, Л. Наливайко, В. Авер'янов, Т. Багрій, С. Бобровник, В. Костицький, Л. Сірко, О. Петришин та інші. Вони зауважують, що розглядаючи жінку в соціумі поряд із чоловіком, тобто крізь призму гендерних стереотипів, видно, що не лише в Україні, а й в інших країнах світу існує невирішена та значна проблема гендерної стратифікації. Хоча законодавчо закріплено рівноправ'я, водночас суспільство не може відійти від настанов, які виявляються в зверхності чоловіка над жінкою. Поступово наша держава впроваджує та закріплює гендерну рівність на законодавчому рівні.

На початку 2006 року набрав чинності Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків». Це стало переломним періодом не тільки у правовому аспекті просування країни на міжнародній арені як гідний лідер представництва демократії [2]. З початку панування цивілізованого суспільства, можемо зауважити, що з кожним новим кроком поширюється тенденція до вдосконалення суспільного життя т.зв. «нерівність між гендером», яка є основою сприйняття поляризації жінок і чоловіків.

Підписання Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на 2020-2025 рр. сприяло позитивним зрушенням на законодавчому рівні [5].

Зрозуміло, що у повсякденному житті чоловіки та жінки відрізняються одне від одного.